

Katalizátor

Birtalan Ferenc

Hetvenkét lépcső

Birtalan Ferenc

Hetvenkét lépcső

TARTALOM

Középre zárva

Gyermekkorom
Jacola
Szent Miklós napján
Mátrix
A hegy
Röpcsi
Sínek, kamillák
Lakótelepi hajnal
Középre zárva
Bálint bácsi, az üvegviszaváltó
Nem fogok hazajutni
Döglött szőnyegek
Gyomorvers
Az Angeli úton
Hívnak a tengerek
Mandala
Felelni mégis

Rózsák a Vérmezőről

Nyár, 1963
Bárzongorista
Logodi utca
Arcod
Rózsák a Vérmezőről
Leosztás
Nincsenek rigók
Üres póráz

Reluxa

Zenepróba
Ilyenkor
Reluxa
Álomkimaradás

Titkos utcám

Kigombolkozom
Stefánia
Krúdy utca
Virágot szoknyád
Szabad?
Negyedik vasárnap
Titkos utcám
Van egy malom
Erkélyjelenet
Hüpp-hüpp
Fontos álom
Fekete sál
Majdnem nyár
Kit

Sörösdoboz-nekrológ

Csendes volt az éj
Fehér program
Keddváró
Misztérium
Sörösdoboz-nekrológ
Tél után

Ragtime

A papír kussolt
Ragtime
Pannon akadémia
Megbocsátó
Olvasónapló
Ima
Létellenőr
13
Hentes éj
Para-fázis
Írogatsz, kérdezik
Mesélni kell

Középre zárva

Gyermekkorom

*Képek és zene.
A sánta, háromlábú asztal.
Ablakra támaszkodó félszeg akácfa.
Szunnyadó halottak az ágyon.*

(1961)

Mintha a múlt mesélni tudna rólam.
Kapirgálok poros, nyári reggelek között.
Aranyra, gyémántra nincs esélyem.
Szólnak a nóták a kolhozrádióban.
Sparhelten a víz vígan lobog.
Minden szép, és azóta sem értem,
miért nem lehettünk boldogok.

Mintha a múlt rólam mesélni tudna.
A lőszergyár, a vastörő.
A névtelenből ébredő Törökbecse utca.
Anyu a nagymosáshoz lúgot vesz elő.
És volt kékítő, és nyikorgó kosár.
Mit tudtam én a Mamáról.
Kész volt a század nagy halottja már.

Mintha rólam a múlt tudna mesélni.
De hát én vagyok a múlt.
Nekem kell minden iszonyt megélni.
Ahogy kihál, dől az akácfa.
Ahogy elárvul mindenki ágya.
Ahogy elveszett, eltűnt a sánta asztal,
s én nem tudom, mit kezdjek magammal.

Jacola

Ma ott voltam az óvodában.
Jacola feküdt a másik ágyon.
Piros kavics került kezembe.
Jacola aludt a másik ágyon.

Valahol messze Gréti néni.
A másik ágyon Jacola fekszik.
Kezemben forgó kis kavics van.
A másik ágyon Jacola fekszik.

Függönyrésen besüt a nap még.
Fekszik a másik ágyon Jacola.
Gréti néni a világ végén.
Fekszik a másik ágyon Jacola.

Csöpög a vér a piros kőre.
Jacola sír a másik ágyon.
Orromban kő, csöpög a vérem.
Jacola sír a másik ágyon.

Aztán kivittek a szobából.
Elszakítottak Jacolától.
Orromból a kis követ kiszedték.
Hiányzol, Jacola. Nagyon hiányzol.

Szent Miklós napján

csepel kertvárosában keresni szürkülőbe vesző délutánon egy borkimérést amikor nem tudni melyik pillanatban ered el a kegyetlen se nem hó se nem eső és tudni ha odaérek akkor is mindegy mert semmi értelme nem volt az elindulásnak de az otthonmaradás már kimerítette az önvészélyt és alibi csak hogy a minőségi egri borokat valahol ott kell kutatni mert láttam egy kis busz oldalfeliratán: egri minőségi borok elérhető áron valahol a szabadság utcában és nekem baromi nagy szükségem lesz arra a borra pénteken egy pincében ahol énekelni fogják a verseimet s én fölolvassok agyoncigarettázott maradék hangomon író sejtető beleérzéssel a tisztelt rokonság mondjam nagyképűen néhány barát előtt kik úgy érzik el kellett jönniük de mindenki a karácsonyi csomagokat számolgatja fejben ki így ki úgy szeretettel keservvel utánam legalább annyi öröme legyen pohárnyi száraz egri vörössel lemoshatja az este ízét hát azért mentem szombat délután és megkóstoltam és eldöntöttem gyalogoltam négy liternyi borral és piszok szarul éreztem magam hogy hazamegyek kinyitom az ajtót állok az előszobában a műanyagflakonos szatyorral hogy a távfűtéses lakásban hova a picsába rakjam és bassza meg ki a nyakamba szakította egy szebb világ reményével hitegetve a lassan mindenből kifosztó költészetet

Mátrix

lidércet látok fényjelet
multiplex előtt suhanc
nézi a diszkó-fényeket
a nap mocsokba zuhant

nekem ki voltál az maradsz
annyian húztak jelmezül
szív fölött nitro-dur tapasz
adod a ritmust legbelül

zárt ég hasalok keresztben
nem eszmélek fel én konok
hiányom minden fülkefényben
nincs már iramlás hallgatok

A hegy

Már rég nem vagyok istenek kegyeltje.
Nem jönnek hozzám, nincs közös borunk.
Valamikor hittem: elindultam a hegyre,
de a láb nem tudja, hova indulunk.
Aztán rájövünk, nem tudja a fej se.
Hiába látszik a hegy? Hiába.
Botladozunk, a fene megette.
Olümposz messzebb, mint ide Lacháza.

Röpci

Elszálltak rég a röpciink,
varjakként el a klottgatyák,
lyukas cipő, az ócska ing,
bizony, úrfi, ez más világ.
Teltek az évek, úgy, ahogy.
Herdáltad csak a kincseket.
Széthullanak az évszakok,
sokasodnak, kik nincsenek.
Hiába blöffölsz, egy a tét.
Nem osztanak ki több lapot.
Zsebed üres, elfolyt a léd,
amit muszáj, még megkapod.
Kölyök dekkol lenn a téren,
papírrepülőt hajtogat.
Ne zavard a röptetésben.
Búcsúajándék, úgy fogadd.

Sínek, kamillák

megyek haza a kispiachról
de hát már régen semmi sincs
se kispia se otthon nincsen
jön a nagy vigéc kikapcsol
sínek közt nyíló kamillák
messze a Muki vagonokkal
hogyan kerülsz ide honnan
a virágok arcodat sírják
a házak öreg szürke gnómok
rejtik a dermedt álmokat
az egyikben rekedtem én is
simogatlak hozzád szólok

ajándékom tavasz-ősz estém
nárcisosak a kertek
igazán semmi se valódi
fekély vagyok április testén

simogatlak hozzád szólok
a virágok arcodat sírják
jön a nagy vigéc kikapcsol
sínek közt nyíló kamillák

Lakótelepi hajnal

a kánikula
a tegnapelőtt

a Kerepesi úton a néhai Plutó
a Pléhcsárda
vagyis Vasvári mozi este
ahol jegyért állunk sorba
ha összecsórtuk a pénzt
az egyhetvenesre

a volt biliárdos-Boross
hol Háni néni
– az olajozott padló maradt –
régóta a vaníliás csokis fagyit méri
vagy fehér zacskókba
kis lapáttal rakja a cukrot
s röpülünk haza a Hős utcán
angyalszárnyal

a széles mosolyú borbély
Pintye
ollót csattogat csikófrizuránkon
s Budán találnak rá egy fán
kötélre nehezítve

Papp
a szalmiákszeszes szatócs
kinek pertlije lisztje
ánizsos cipőfűzője volt

Pali bácsi a lóhúsos
ki a legjobb veronait mérte
jó vastagot
vékony szelet kenyérre

egy szabályos vers
messziről visszahangzó
egy nyakkendő
a kenyérgyári bálban
ócska hangszóróból dől a tangó

flexibilis nyomócső
a nyolcadikon utas a halál
zubog zuhog a víz
aztán jöhet a kárfelmérő

Középre zárva

középre minden
még zeng a vas
játszik Isten
ujjai közül perdült garas
hullajtom a napokat
már semmi nem ugyanaz
hallani
kocog az égi asztal
kevesedek
minden pillanattal
és csendesül
és egyre lassabb
elterül
nem tud mozdulni már
kijelöl
leüt
középre zár

Bálint bácsi, az üvegviszaváltó

...és egyszer csak szembesülsz azzal hogy senki és semmi vagy...
kicsit teátrálisan füstmilánosan
nincs hátsódvar városi bunda nincs macskahúgyszagú lépcsőház
csak az ég vele vagy nélküle
mi hátra van bizonytalan a bizonyosság mögötted
hajfestés púder már nem segít
kurvára mindegy minden
szegény bálint bácsi az üvegviszaváltó
miatt sem állhatott meg hosszú időre az élet
amikor beteg volt (nyugodjék békében)
előbb-utóbb kezdeni kellett valamit a betétes üvegekkel
így váltanak vissza minket az örökkévalóságba
hisz olyan irgalmatlanul nagy ez az ég itt
megleli minden a maga törmelékeit
megtalálja minden a maga illeszkedési pontját
ahová szavatossággal atomjaiként visszavonják
és szembesülünk azzal hogy minden és mindenki ugyanaz
a vízcsepp gyűrűjétől a napszélíg terjedő vigasz
és minden úgy néz jelez mindenki értse

a végtelen a végtelen ölelése
mert övé az új és ami rég volt
és így leszünk jövő ha az elmúlás belé olt

Nem fogok hazajutni

a kórház utáni első éjszakán meggyötörtek az álmok
miként kerültem Újpestre
öt-hat év körüli fiammal nem tudom
átszaladtunk az úttesten
villogott már a zöld
a busz indulóban
odaát vettem észre
a városba nem arról az oldalról kellene menni
szemben félutcányira a megálló
hülyén éreztem magam
láttam kik a lámpánál rekedtek
figyelik miért akarok visszamenni
a megálló város felőli része dombos volt
fiam leszaladt ideges lettem
ordítottam: azonnal gyere vissza
a hangom megijesztette
és egy latyakos részen
igyekezett visszajönni a megállóba
de egyre mélyebben tapadt a sárba
s én kiabáltam: ne arra
de már elterült a mocskos lében
arcra borulva
nyúltam utána nem értem el
valahogy visszamászott a domb aljára
és elszaladt a város felé
álltam tehetetlenül nem tudtam mit kellene tennem
és mit fog szólni az anyja
hova lett a gyerek ha nélküle megyek haza
végül elindultam de valahogy letévedtem a Váci útról
teljesen ismeretlen volt a környék
és reménytelennek látszott még az is
hogy onnan valaha kikeveredjek
elővettem a mobilom és hazatelefonáltam
a fiam vette föl
de már a mostani a majdnem negyvenéves
és mondom neki mi történt
de nem tudom mit válaszolt annyira össze voltam zavarodva
és leesett az a rohadt telefon
és utána már hiába nyomogattam
csak világított mint egy elemlámpa
– nem is tudtam addig hogy az is van rajta –
végül találtam valakit

aki megmondta miként jutok vissza a Váci útra
indultam tovább a város felé
de újra csak összevisszaság
éreztem kiver a víz
innen már nem fogok hazajutni sosem
és ha igen
mi van velem mi van a gyerekeimmel
felkínlódttam magam az álomból
kinyitottam a szemem
néztem az idegennek tűnő szobát
vártam a kórházfolyosóról rám törő hangokat
csönd volt
Zselyke mocorgását hallottam a másik szobából
hazajöttem de a kisfiú elveszett
és igazából nem tudom ki volt

Döglött szőnyegek

lassan kikéredzkednek az erkélyre
a növények
áporodik a magány
örökölt nipppek
könyvek között a sok lom
tűnik ami élő
ravatalosodik az otthon
poros esernyők
szekrényben halálra ítélt ruhák
nincsenek a falakon
családi képek
mindenütt döglött szőnyegek
mereng a vetetlen ág
a felkelek-lefekszem gördít tovább
az ablakon betévedt darázs berreg
maholnap berobban a nyár
az ősz a tél
aztán elmegy
valaki mindig elmegy

Gyomorvers

fekszem
lidocaintól csorgó nyállal
s tudom az endoszkóp
csak egy gép itt
érdekeimért indul a légúton

a patkóbélig
a monitort nem láthatom
ez mégse zsöllye
nem viccelődöm
de a csó néz belém
és nem én a csóbe
két nagy nyelés
érezem a fekete dög
megy egyre lejjebb
bensőmben lődörög
kobraként kúszva forogva
s furá dolog hogy megtudom
az ember lelke tükre
nem a szeme
hanem a gyomra
a kéj
hogv nincs tumor
már nincs fekély
és szinte minden ép
bár nyomot hagyott
a bolyhokon
a több mint hatvan év
kímélni kell magam
mert semmi sem örök
elhagynak törkölyök
borok
és nem lehet zokszavam
mikor egy nyugodt hajnalon
már tűrhető állapotban
fogom magam
és meghalok

Az Angeli úton

(Lacinál)

A kis temetőben
élők elvétve akadnak.
Igaz, a szürke délután már
ébredtőt zúg a csillagoknak.

Elmúlt Mindenszentek,
Halottak Napja. Kik blicceltek,
most kiszégyenkeznek.
Feketék, fájók, krizantémosak.

A tujákat kicsi szél fújja.
Nagytetény. Angyalok útja.
Sötét kutya a kerítés mögött.
Kapusfűlkében homályos alak.

Gyufát gyújtok, pislog a mécses.
Apró sírokon lámpák égnek.
Fölötted öt éve ferdén áll a lap.
Igazgatom a virágokat.

Hülye magány, az égre nézek.
Temető nélkül is hiányban élek.
Kik elmentek, bennem maradtak.
Türelmesek. Tudják, visszakapnak.

Hívnak a tengerek

nehéz szembenézni a szörnyel
leterít az éjjel nincs menedék
előbújik a rejtekekből
feléd viczorítja nappalodat

ha elfogy a szerelem
nincsenek érveid a tavasz mellett
beleizzaszt a sötétségbe
a nemléttől való iszony

nehéz szembenézni a szörnyel
ha beléd hasít:
kívül-belül te vagy a lidérc
te akit szárnyak emelnek

téged hívnak a tengerek
és tudod: nincs kegyelem
te vagy a bűn az ítélet
te a hóhér te akit vesztenek

Mandala

Hallgatok okos dolgokat
arról: mért kerek a világ.
A sok-sok ember bólogat,
kik jöttek nézni mandalát.

Betért Teilhard de Chardin is
– mozgott sírjában Darwin úr –,
párhuzam csupán most ez is:
két pont közé feszül a húr.

És jöttek szép idézetek,
arról, ki megy és visszatér.
Meséltek erdős, nagy hegyet,
s nem kell, hogy jóért jót remélj.

Persze szót kapott Jézusunk,
ki kérte, legyünk gyermekek,
s a menny kapuján átjutunk.
Gazdagnak, dölőfnek nem lehet.

És végül fölkapott az ég.
Nem fanfárok, nem harsonák.
A kertet holdak gyűrűjén
tibeti gong emelte át.

Mindenséget a semmibe.
Tejút, Magellán, Rák-ködök.
Ott, a nincsből kell lennie
annak, mi tiszta és örök.

Felelni mégis

amikor felelni akarok rád
botlom a legnagyobbat
pedig tudnom kellene régen
te vagy a tévedésem

mégis akarok felelni rád
hiába szavad se értem
hogyan védhetem a magam igazát
szemszédett tévedésben

felelni mégis akarni kell
mert minden szétfolyik
nem marad utánam semmi jel
s csak voltam itt

mégis felelni kell
nem érdekelve mit hisz el
mire biccent
felelni kell

Rózsák a Vérmezőről

Nyár, 1963

Arra emlékszem: sütött a nap.
Ám merre voltunk, nem tudom.
Pokrócunk a fák alatt,
túl embernemjárta földúton.

Valami síkon. Hegy semerre.
Végtelen, aranykalászos ének.
Nem volt remény kegyelemre.
Távolból indultak a gépek.

Bokrok közt pelék matattak.
Álmosítón zsoltározó kabócák,
mintha jelre, kis szünetet hagytak,
s alánk fordult az égi ország.

Bárzongorista

kezd az agyamra menni
a bárzongorista
a vadrózsából került a tabánba
ahogy beléptünk
játszani kezdte
neked white lady az asztalon
és nem jut eszembe
pedig alig több mint negyven éve
hó esett
szikrázott december
felakasztottam a kabátod
a zongorista
ahogy bementünk
nekünk játszott
alig volt több
kezd az agyamra menni
hogy mennyi éve
a tabán
nem a *kakas*
a presszó
mindig színház után
még *hatvankilenc előtt*
neked white lady az asztalon
kezd az agyamra menni
a hogyhívták zenész
mit játszott
nem tudom
fogason kék

tedíber kabátod
szép szikrázó havas december
lehet hogy piafot
piafot szerelemmel
ahogy bementünk játszani kezdte
asztalokon fehér terítők
a rojtokra jól emlékszem
csak az arcod nem áll össze
nem
az istenért sem

Logodi utca

hol volt hol nem volt volt a Logodi utca
alatta a Vérmező
fölötte a lovasút-sziklaisándor-lovasút
ahol körbefut a hatalmas várfal
ezerkilencszáz-hatvannégy
november huszonötödike este
obeliszk-magas zöld cserépkályhában parázs
a szobában épp csak lengő árnyak
ahogy az izzó fából egy-egy kicsi láng felcsap

az a hol volt hol nem volt Logodi utca
még eget hasít a kedv szárnyal
ahonnan Zuglóba visz a busz
egybeolvadok a hajnalsötét gyárral
Csibész pulink mintha tudta volna
óvatosan támaszkodott hasadnak
érezze hűségét-szeretetét
a benned bűvő magzat
s akit mégse láthatott
mert a garzonban dönteni kellett
ő vagy a gyermek

az a hol nem volt Logodi utca
zabolátlan csapódó szerelemmel
Bogár Kati Bogár
vergődöm tehetetlenül
mert állandó ítélet állandó kegyelem kell
tanulni elfogadni a felnőttiséget
hogy minden pusztulás onnan indul
ha nem szeretsz már ha nem szeretlek téged

az a hol volt Logodi utca
ahová borral jöttek a verstárs-barátok
ahonnan világváltásra csalogattak a kocsmák
égig szökött a kurtítatlan álom
ahol bámultunk a lebukó napra
mint Tóth Árpád a rondellákon

az a volt Logodi utca
ahol végleg eldőlt mehetek bárhová tőled
soha nem fogok elérni másig
az a talán igaz se volt fiatalság
volt Logodi utca
az a hetvenkét lépcső a lakásig

Arcod

Arcodra hasonlít a város,
bevésődve, maródva sejtjeimbe
romházaival, sok zezzugával,
hogy orgonái merre nyílnak,
hol lapulnak bronzos gesztenyék.

A városra hasonlít arcod.
Rejt nem múltó fényeket.
Fékcsikorgást sikítsz a sarkon,
esőtől futva érkezek.
Város-arcunk vagyok: az alkony.

Vésődő gesztenyék bronza,
nyíló arcváros-orgonás.
Kóbor esők a zezzugokba,
a fényeket fékek üvöltik át.
Ház sehol. Visszadőlünk a romba.

Rózsák a Vérmezőről

ki emlékszik a rózsacsokorra
amiért a Vérmezőre üzött a részeg este
a feldőlt vázára
sebektől csúfított kezemre
ne mondd hogy nem hoztam virágot
tocsogott a víz áztak a vérszínű szirmok
részeg volt az este részegek az évek
a tizenegy év a várban
hányingerig dédelgetett álmok
hit egy jobb világban
mesékben forgatott fiú
szórtam eléd sallangos verseket
törölgettem arcod bánat-patakjait
ki emlékszik a csokorra
ki rád
ki a semmiből lángoló felem lettél
aki tűz nélkül hagyott
aki nélkül létezem
de csak egy rothadó fél vagyok

nem hittem istenekben
hogy sorsunk elrendeltetett
de nem lehetne álmodni szebben
hogy én megátkozott
találkozhattam veled

ma már minék királlyá lennem
dideregtető trónteremben
feküdni baldachinos ágyba
azért hogy hiányod remegjem
összekarmolt részeg rózsaárva

Leosztás

Kifújt ez a május is. Megint nyár.
Töprengék: forróbb lesz-e, mint rég,
mikor kékítette udvarunkat a nősirom.

Persze a globális fölmelegedés...

Nem az enyéme a tavaszok.

Osztják a lapokat, ahogy jönnek.
Befújja lábnyomom a szél.
Arcodat visszaadom a ködnek.

Nincsenek rigók

csalogánycsöndben
sólymok szállnak a napnak
esti madárgyász

*

meglátod arcod
víz tükörén szelecske
ha meghalsz este

*

jégkristálykovács
ver üvegmadársikolyt:
hajnalhaláldal

Üres póráz

Mivé leszek még: nem tudom.
Sodor az esős április
közönyösen. Mondhatnám: unom,
de milyen jó most még várni is.

Hat évtized múlt, s az orgonák
holt-májust igéznek vissza.
Bársonyosak, illatos-lilák.
A kúszó villamos: giliszta.

Megyek haza: a semmi vár.
Nem kopogok, nem csengetek.
Hat évtized múlt: ennyi jár,
de voltak szép esetlegek.

Eszembe jutsz – bolond beszéd,
hisz negyvenöt éve ott vagy –,
s bár készül már, mi szedne szét,
ma nem hagyja még: nyugodjak.

Nézd: a Vérmező zöld, virágzik.
Csibésszel épp most indulok.
S valami mégis úgy hiányzik.
Üres póráz előtt a múlt kocog.

Reluxa

Zenepróba

Jó idő van végiggondolásra.
Nincs csont-hideg, de őszi mocskosul.
A leveleket szél hajkurássza,
felhős az ég, már délben alkonyul.

Mit gondolok tavaszról, télről,
semmi súlya nem lehet ilyenkor.
Távolodóban gyásztól, reménytől,
helyem adott, ismerhetem jól.

Magamnak teszek föl kérdéseket,
nem kellene égi válaszok.
Voltomat tudom, mivé leszek:
a képlet pontos, rám szabott.

Megmértetett mihasznaságom,
nem titok, mi került latba.
Jó lenne, maradna hiányom,
ha behulllok a nagy kalapba.

Így a szép, jó. Esővel, fénnel.
Szimfóniává dicsőül e nap.
A karmester beint, vezényel.
Beethoven néz, mintha a hangokat.

Ilyenkor

A rossz percek vannak többen.
Félelmem kutyái körbeugatnak.

Hova menekülnék ilyenkor?

Nehéz venni bátorságot,
ülni álmodott zsámolyra, székre,
édesgetni a bestiákat,
várni a hóra lopakodó fényre,
a betakaróra ilyenkor.

Reluxa

billeg a reluxa föl-le
elég volt lerúgsz a földre
elmúlt a szerelem nincsen
rab nélkül már a bilincsem

valaha voltam a minden
te voltál szikrázó kincsem
billeg a relaxa föl-le
vagyok a siralom völgye

rab nélkül már a bilincsem
te voltál szikrázó kincsem
lettél a siralom völgye
elég volt lerúgsz a földre

elmúlt a szerelem nincsen
vagyunk a siralom völgye
rab nélkül már a bilincsem
billeg a relaxa föl-le

Álomkimaradás

éjjel fölébredtem
együtt veled
összefonódtak lábaink
megsimogattam arcodat
bódított az ágymeleg
de elhagyott az álom
már nem simult hozzám a melled
tudtam nem vagy
hogyan nem öllelek

fölkeltem
pisilni kellett

Titkos utcám

Kigombolkozom

ez már tavasz
robbanó februári nap
nyújtózkodik a föld ébred
bodobács-örtüzek égnek

bedőlt a tél neki annyi
maradni kell maradni
simít bársonyos reménység
ránk aranylón a kék ég

jácintok nárciszok jönnek
rigók repesztik a csöndet
belesápad a halál pofája
kigombolkozom köpök rája

Stefánia

amikor elindultál a Stefánián
még kicsit álltunk a sarkon mérlegelve
melyik busszal ki merre menne
hiába akartam: velünk maradjál
neked sok volt már az az este

indultam volna veled én is
megmutatni a Millenárist
a Földtani Intézetnél az Alig utcát
sarkán a csöppnyi falikúttal
nyaranta abba mártogattuk a lábunk
és látod ott bent a szürke betonfal
ott volt a medence a kacsászatóval
mögötte a deszkaborítású biciklipálya
fölkapaszkodtunk
– engem felemeltek – a kerítésen
láttuk mennek a bringások körbe
és nyár volt olyan nyár
amilyen már soha nem lesz
és ahogy mennénk mondanám: nézd
itt jártak a kubikos-kordék
amott csillék szaladtak
mert akkor építették a Népstadiont
itt vágtunk át a postatelep mellett
tudod ahova a lovas kocsik estére beálltak
ott voltak az istállók
jaj hogy is emlékeznél
akkor még nem járt erre a metró
csak bámult át a Kis Szent Teréz tornya

a HÉV-sorompón a Stefániára
itt jöttünk keresztül
vigyázva a forró homokban
föl ne sértse talpukat a királydinnye
balra a Kis Tücsök
a vadsóskába rejtett
suhanc kölykök erre jártunk keresni a szerelmet

de nem láttalak már
nem tehettem hogy
tovább húzzam az időt a sarkon
nem is láthattalak
mert este volt este
és mennyi eltelt már azóta
és ha indulsz valamerre
csak állok az éppen-soros utcán lakásban
és mindig utánad megyek titokban
és te titokban mindig itt maradsz nálam

Krúdy utca

jöttünk kifelé a Krúdy utcán
sötétedett a május este
nem volt már arra semmi kocsma
az éhség a kirakat
becsált minket egy gyrosra
valami krekk alak a pult mögött
nehezményezte hogy enni kértünk
persze hiába
a húst a salátát belökte a pitába
a mozi is jó volt a szívbeteg pasással
ki halni ment
s taxiból nézte Párizst
és elúszott az Eiffel a Montmarte
én meg tapogattam a mellem
de ahogy ő
én se fordulhattam el
nem

jöttünk kifelé a Krúdy utcán
s valami kimondhatatlan
csapódott közöttünk
ahogy egy-egy falat a kezünkből
szánkból a földre hullt
mondom nem volt hideg
de rád tettem polárkabátom
tiltakoztál ugyan: minek
de látszott jólesett
s nekem a csöppnyi villanást
szemedben látnom

jöttünk kifelé a Krúdy utcán
ott az a kis terecske
leültünk a kertszegélyre
május este
ott tudtunk volna lenni hajnalig
de van mihez nem kell a szó
amikor maga a csönd a jel
aztán a villamos elvitt
átmentem romantikusba
néztem utánad
hallgatott a Krúdy utca

azóta jövünk a Krúdy utcán
és minden mint akkor májusos
ülünk a téri kertszegélyen
szívjuk az akácillatot
és azóta kattog zúg az este
zuhanok feléd
hullok egyre
át Párizson és Óbudán át
hullok és elégek szemedben
hogyan ne lássam a Krúdy utcát

Virágot szoknyád

megittam már az esti bort
várok szép vendégeket
tudom jól a volt mi volt
formáltak kényszerképzetek

jó lenne néhány tiszta kép
de igazán nem tudom mi
hallgatnék varázsos zenét
ám nincs honnan visszalopni

jó lenne menni menni még
mellettünk patak csobogva
pipacsot vérezne a rét
virágot szoknyád lobogna

kezünk hintázna nevetnénk
hallgatnánk kakukkbeszédet
néznénk ömlő tarka festék
színezi ki a mesénket

jó lenne egy könnyű éjjel
a borvarázs kitartana
nem törődni szürkeséggel
és hinni azt hogy nincs soha

Szabad?

(ötletek jegyzéke)

az kellene
jól megbaszni téged
érezni ahogy a pinád föllángol éget
ahogy a melled csókért dörömböl
kiharapni egy gránittömbből
az kellene
tépni a hasadat a szádat
nyitni dombjaid közét
pillangósan remegjék
még nem kaptak ilyen estét
borítani simogatással a tested
ezért jajongtál ezt kerested
úgy sikítson alattad az ágyad
ahogy reszketed álmodban a vágyat
mint amikor nagy csatákat vívtak
úgy meredjen benned
a lüktetőn szerető hímtag

Negyedik vasárnap

*(A Sonantes kamarakórus
karácsonyi koncertje)*

kardal
egy régi ének
nézik a szentek a templomban
pislognak a gyertyafények
valahol a szűz is itt van
kétezer-nyolcadszor
szülni készül
mire gondolsz
a latin szöveget nézed
te is tudod
nem az a lényeg
nem a szavak mik a szívekig érnek
egy néma kérdés
érintés a kézen
triangulumszó
egy nem igen
egy nem egészen
negyedik vasárnap
a várás vége
elérkezünk a megérkezésbe
minden talány
ahogy ülünk
ahogy mosolyog a kóristalány

ahogy a fekete Fő utca
a lábunk elé fekszik
ahogy befogad minket a metró
s visz a kettős keresztig

Titkos utcám

ha lenne titkos városom
lenne egy titkos utcám
ott rejteném mi fájdalom
és nincsen azt hazudnám

nap sütné át a bánatom
a békés titkos utcán
csönd titok a városon
titkot a szél se súg tán

padokra titkok fekszenek
a titkos utca álom
föléje titokhold remeg
mi fáj titokban fájjon

Van egy malom

foghatnám arra
golyó vándorol bennem
golyó amivel hátba lőttek
ráfogható mi fáj
vagy törvetés
mellembe maró csapda
a múlt század
rossz ómenek
foghatnám bolygóközi
mágneses viharokra
bármire

de minden egyszerű
a hiány szélmalomszárnyai
kaszabolják testem
se páncélom
se szolgálom
rossz gebém
a drága hölgy valahol mesél
messziről lantszó a hangja
míg engem öröl
szerteszór a szél

Erkélyjelenet

Holnap vasárnap, az Úr pihenőnapja.
Erkélyemen nyers beton;
következik a fenti sorból:
szombaton.

A berozsdált költő a gép előtt, a forgószéken ül,
sokszor azt se tudva, mily napon,
magában, istentelenül.

Maholnap zöldkockás lesz az erkély,
mosolygató aranyüveggel.
Az Úr pihenőnapján
meglocsolom a betont reggel.
Aztán a jövő héten,
talán már pénteken
kiteszem az asztalt,
mindkét székem.
Ragyog az erkély,
mindenem készen,
ahogy délelőtt meséltem.
Kicsit elücsörgök
– remélem, nem fog éppen esni –,
ábrándozok a messzit nézve.
Eszembe jutsz
– ugye nem nevetsz ki –,
odaképzellek a másik székbe.
Zöld az is.
Lehetne más színű, de zöld.
Mindennek van miértje.

Hüpp-hüpp

jó lenne lenni árnyas asztal
megpihenhess egy kerti szék
jó lenne lenni fa fölötted
vagy fölöttetek lenni ég
lehetnék épp cigi kezében
öngyújtóban a kattánás
ujjad kit becézne szebben
lehetnék szemedben parázs
lennék ágyadban én a párna
álmodat színező festék
mosolygást ívelnék a szádra
hold fénye szobádba lenék

jó lenne lehetnék az ágyad
simogatna szuszogásod
jó lenne bármi lenni nálad
néma perc lenni hiányod

jó lenne lehetnék a gyertyád
– nem tudom milyen ürügy kell –
követnélek csütörtök szerdát
hüpp-hüpp valami Barba-trükkel

Fontos álom

nem tudom elűzni
akár egy science fictionben
fémszínű kád
fekszel magzatpózban
rémítő-védetlenül

nem látni van-e hajad
ha igen színe akár a tested
fejed víz alatt szemed zárva
valami habzó szivaccsal
lyukacsos kővel dörzsölöm
a karod a vállad
akarnék melléd beléd bújni
nem tiltakozol
mégse teszem

maga vagy az elérhetetlen
beleébredtem

fontos álom volt
kísért napok óta
arcod megfejtéséig se jutottam
anyám vagy-e
szeretőm barátom
múltamtól krómszínű álom
benned
magamat látom

magzatvíz
lehet
tölti egyre tölti a kádat
a torkom a szemem száraz
nem találok könnyeket
dörzsölöm a karod a lábad

Fekete sál

mikor átmész a városon
nézed a szürke hónapot
nem jut eszedbe: volt nyarad
aztán a telet se vállalod

várod a jobb időket várod
hiszed jön majd ami szép
nem látod meg a hiány fog
eloltani alig égsz

ma még álmodsz
forogsz örült szelekkel
de megszaporodnak az árkok
kevesedik a holnap az egyszer

kushadnak öledben a vágyak
penészesedik az emlék
kötsz egy fekete hosszú sálat
fölnézel mintha ott se lennék

Majdnem nyár

áll a zöldsapkás lány
mögötte piros villamos
kékkesztyűs keze mintha intene
mosolya beledermes a télutóba

a sínek a párhuzamosok vágyaival
kitűnnek a képből

mögötte zászló
rezzenéstelen
a fehér ruhás mandulafákat
a házak mögé képzelem

mozdulni látszik a mosoly
áll könnyű ruhában
vállán táská
majdnem nyár van
a képen remegés fut át

a macskaköveken
már nem látni nyomát
tulipánkelyhű szerelembe
rejt a város

Kit

egy kis fény kellene az őszbe
mezővel messze
erdőszéllel
köveken csobogó patak
fogaidon a nevetéssel
szinvásra hozva az egészet

emlékezni fogok erre a délutánra
éled a hibiszkusz
kit már rég leírtam
erkélysarokba löttem
fellelegzik
levélbe döccen
s maradok megint vesztés
hűtlen elhagyó
kinek újvirágzik

szép lesz az ősz
hozzon akármit
még ha erdőm patakom se
csillagokon túli hűség
kúszik szerelmesen
a hibiszkuszáig
rámosolygok
ahogy rezzen is értem
aztán szeptembervégi csend
szemérem

Sörösdoboz-nekrológ

Csendes volt az éj

tényleg csendes volt az éj
a reggel is a hóval
se csengő se Télapódal
ránk édesült az ünnepély

kint ködlő hideg szürkesség
de messze még a nap süt
felkelünk dolgunkat tesszük
hinni akarunk hinni még

megy a többihez ez az év
születtünk voltunk éltünk
ám nincs ideje hogy értsük
hol az ár és hol a rév

valahová visszavárnak
fakultan megtöretten
ma karácsonyfénye rebben
hóhéros Golgotának

Fehér program

reggel van évvég mit se tudsz
elbarmolt élet mögötted
mos rád a jó Elektrolux
220 volt nem kér többet

nem vár becézést se bókot
szagoddal együtt elfogad
csak be ne csípje a drótot
tisztában tartja álmodat

nagy esés után egy kis csel
ha nem tűröd a foltokat
vigasztald kanál Vanishsel
mikor a sírás fojtogat

fugáz a drága hogy dübög
a szárítót szétnyithatod
odakint évvégtéli kód
mögé a tavaszt álmodod

Keddváró

a jó sorok világgá mentek
taknyos a hétfő
várom keddet
csúszik az ország
ónos esők járnak
militáris övezet
tél tábornok támad
vírusalezredes
kéz-lábtörős hadnagy
vers helyett szöveget
vagy influenzát kapsz csak
köhögysz fáj a hátad
jaj a szíved
reszketsz
ugyan ki hisz benne
még szebb napok lesznek
átizzadó álmod
takaródra szárad
vajon az Úristen
meghagy-e a nyárnak

Misztérium

szögekkel
feszítettek

voltál de   elvesztél   háromból
nem vagy itt   elvesztettek   ki létezik

az út hiánya
lettél

rothadó
keresztben

árvább
az isteneknél

Sörösdoboz-nekrológ

itt fekszem
ez az eldobott
vacak sörösdoboz
nem árt már jég
se tűz sem
kelleni már
senkinek se kellek
szennyezem a szépet
ártása vagyok a szemnek
de nézd csak
messze ott
egy koszos nagykabát
billeg ahogy
a részeg este
jön jön egyre
szemetesről
szemetesre
és amikor ideér és meglát
megkapom én is
a piedesztált
együtt ringunk
a nagy nejlonszatyorban
mindenki boldog
és mindenki tudja
jól van

Tél után

maradtam megint egy tél után
kigombolkozok februárból
fénycicomások a nappalok
gerle burukkol macska miákol
amúgy köszönöm megvagyok
mondhatom talán: nem hiába
megyek illatos új tavaszba
éveim közt még egy rovátka
verseket írok könyveket
hóvirág vár rám kankalin
s ha néha bicsaklik sután
mindig kerül pár sanda rím
kert alján pitypang bitangol
szél kapja föl röpül röpül
kiszáll a világvégi gyomból
arannyá nyárrá gyönyörül

Ragtime

A papír kussolt

*Azért a gép kegyetlen.
A papír legalább kussolt.
Ez a dög meg villog itt,
s nem könnyű, hogy elcurukkold.*

Verseket hallgatni mentem.
Időmből kitellett.
Mint a parazsas madár:
halálból keltek, énekeltek.

Itthon vagyok, mondtam,
hisz mi vagyunk a *dalnok*.
Bárd alá mennének mind,
de szabin van épp a zsarnok.

Nem tudtam: szégyen-e,
pironkodjak hunyt szemmel,
vagy annyit mondjak: így a jó.
Ki verni tud, nem bottal ver.

Hallgattam hát.
Nem köptem, nem böfögtem.
A siket zenész se csinálta jobban.
Pár szonett elszaglott mögöttem.

Ragtime

Zongora szór ragtime-t.
Valami szorít szegytájt.
Feltörő hang. A mélyből
billentyűfutam tép föl.

Idegen nyelv, nem értem.
Nem zavar, elég: érzem.
Egy whisky kell, hideg sör,
mozdulsz: életigenlöl.

Dob szól, söprű a rézen,
New Orleans a cédémen.
Lesem, ütők pörögnek.
Ez is költészet, lökd meg.

Pannon akadémia

sétálgatok mint Platón
megyek gesztikulálva
szavaim erősítsem
ez nem a tiszta ész kritikája
hisz néha az is nehéz
magamat értsem
ki nem nevelkedtem Szókratészen

idelökve a Pannon rögbe
kicsit sámános vagyok
olvasom a jövőről
mit mondanak a csirkecsontok

sétálgatok akác ecetfák közt
szórom kincsem
megnézik belerúgnak

megyek mosolygok
aranyaim sárban
röhögjeteK
senki se gazdagabb nálam

Megbocsátó

*elfelejtődött
nincs mit szépíteni rajta
éreződik kis idejétmúltság
régőbbi idők lírizmusának lenyomata
hiányzik a friss költői erő
új íz amitől úgy érezném
hogY okvetlenül*

bocsásson meg

természetesen megbocsátok
mi mást tehetnék
avitt vagyok
belém ette magát az öregség
tudom rég
kiknek bevehetetlen a líra dombja
s ha okulni képtelen vagyok
sok mögém gyűlő esetből
belekapok ma is
mint gyöngytyúk a takonyba

Olvásónapló

(helyett)

írtad
olvasom
ma jó nagyon
bár tele a hólyagom
a napom lógotom
míg átszáll a szobán a gancvagon
miként a régmúltba én
a hős utca egyik szegletén
hogyan is gondoltam volna
a vízhajtóra
mi íme ötven év után
sűrűn kihajt a klóra
s bár elégszer megírtam
lógnak a költők tökei
ellenállni én se bírtam
andrasz tokai
mert kell a vers
kell a rend és a
herelengés
ha elmúlt az aranykor
el amalgám
s csak a végem van aranyból
hát letöltöm itt még
amit rám kirónak
amíg a léthén
átring velem a csónak
s bár nem voltunk együtt
a níluson
nézzed el suta stílusom
megcsupasztva mindenféle jeltől
mit beszorítva a dunáktól küldök
barátilag
csepelről

Ima

(Jacques Prévert-nek)

görcsöl a gyomrunk
nem oldják szeszek
nem pirkad
dőlnek a reggelek

járatom a pofám
nincs király földi égi
mire ébredhetni
mit szabad remélni

ha beözönlének
a városokba a szarkák
nem lesz ki visszaadja
a rigók hatalmát

Létellenőr

Mutasson jegyet, bérletet,
vagy vérképet, ha kérhetek.
Ép testben él az ép lélek,
nem drukkolunk az AIDS-ének.
Izgulni túlzottan nem kell.
Fegyverben az immunrendszer.
Védekezésre odahív
jó pár sejtet, s már negatív.

Mutasson bérletet, jegyet,
és mindent olcsóbban lehet,
mintha otthon élre raknák.
Emelkedik a kamatláb,
növekedő békeévek,
ha nálunk tart bankbetétet.
Mi vagyunk az érték őre,
ne legyen gond szemfödőre.

Bérletet, jegyet mutasson,
jó uram, ön is, kisasszony.
Kendőre vár, pántlikára?
Nem lesz semmiből hiánya.
Önökért vagyunk: önöknek.
Ki kínálhat ennél többet?
Vagyunk, kik segíteni készek,
s csekély a törlesztőrészlet.

Bérletet mutasson, jegyet.
Minálunk bármit megtehet,
elkerüli a végzetet.
Mivelünk minden semmiség.
Jövőt akar, vagy lenni rég?
Vegye meg jegyét, bérletét.
Indul az új világ, a szép,
s együtt lépünk a rétesért.

13

Legszebb éveimben
volt tizenhárom kalapácsom,
ma két maradékom.
Ne vedd el őket,
velük hívj magadhoz.
Öregek, hűségesek.
Ők is Te vagy.

Hentes éj

*(ha nem mis-más
V. T.-nak szeretettel)*

mikuláscsizmadia
csillaggyószóró
bűnbeesély
birtaland
pásztorockefeller
verserekció
baszkirályok
jézuskatakizma
angyalhajnal

Para-fázis

*Mikor az uccán átment a kedves,
hétfő volt, tudtam: holnapra kedd lesz.*

*Mikor gyöngéden járdára lépett,
odanéztam a bokája végett.*

*Mikor a válla picikét rándult,
Parkinson-kór, gondoltam, de már múlt.*

*Lebegve lépett – már gyúlt a villany,
én néztem kedvtelven: megtanítsam?*

*És ránevettek, senki se bánta,
ő a reményem: a panoráma!*

*Akit ringattam vigyázva, ölben,
akkor mocorgott, elmenne tőlem.*

*De begyes kedvük szívemre rászállt,
hajlítgattam a kecses virágszárt.*

*És ment a kedves, szépen, derűsen,
s szeleltem utána, egyszerűen.*

Írogatsz, kérdezik

Ujjaim összeérnek,
ráncolódik homlokom.
Feszül az ideg, feszül.
Kemény dolgok történnek itt.

Na, így nézek ki, mikor verset írok.
Felnőtt ember,
élettapasztalattal,
és fontosnak hiszem a semmit.

Írogatsz még? – kérdezik.
Persze a bennfentesebbek.
Tudod, hogy van, a megszokás,
mondom, időnként irrigálok.

Aztán aki teheti elmegy.
Fene tudja, talán ragályos...
Büntetés, így kapok kegyelmet?
Van úgy, az adás hiányt hoz.

Míg lehet, még elkuporgok
a verssel, mint más arannyal.
Aki a csillogástól boldog,
adassék annak aranyhal.

Én meg ülök a télbe, nyárba,
szenvedek pár jó sorért.
Kinek angyal a kocsmabarátja,
tudja, az élet hány rundot ért.

Mesélni kell

Két filmről kellett kihozni vetítés közben a moziból.
A Makszimkáról –
történetére nem igazán emlékszem.
Az afrikai kisleány orosz tengerészek hajójukra vették,
és ragyogó egyenruhába öltöztetve
lett tiszteletbeli matróz.
A másik állandóan kísértő:
öreg púpos mesél –
megelevenedik a Kis Mukk élete.
Sokáig szégyelltem, amiért fiú létemre megríkattak.

Idővel Andersen s a Grimmek után
jöttek egyre többen.
Bambi, a debreceni diák, Zéta,
Gergő és a kis Cecey lány.
Kevesebbet törődtem magammal.
Azonos lettem Mauglival, Csingacsukkal.

Féltem, kigúnyolnak
titokban morzsolt könnyeimért.

Azután megtanultam:
a koldusok koldusok, a békák békák maradnak,
s marad a jótett, a remény,
hogy más az utam, mint a királyfiaknak.

Mért lettem versíró,
fellengzősebben: költő?
Talán a fönti sorok között a válasz.

Eltelt azóta két emberöltő,
s ma is megkönnyezem a makszimkákat.
Nem szégyenkezem, ha torkomban
gombócosodik a részvét,
örülök, amikor a rútból szép lesz,
ha jönnek a limuzinok,
győz rossz fölött a jó.
Az irodalmi ízlés nem érdekel.
Túl a sokadik ezeregy éjszakán,
kellenek könnyezettető mesék.
Mesélni kell.